

La Nouvelle Indépendance
du Congo
Edition mensuelle

1927 N° 21.

N° 21.

1927 - SEPTEMBRE N° 21

LA NOUVELLE INDEPENDANCE DU CONGO

Le 1er au 30 Septembre 1927

Le 1er au 30 Septembre 1927

Ainsi va-t-il.

Le 1er au 30 Septembre 1927

გრძნობს თავს. ბოლშევიკმა წამოჩინქებულია. ევროპა მედი-
დურათ მას ზევიდან დაყურებს. უბრალებით მას არ შეიძრა-
ლებს. გრძნობებს პოლიტიკაში ნაკლები გასავალი აქვს. ბრძა-
ნებით უბრძანებს იარაღის დაყრას, დამორჩილებას. ბოლშე-
ვიზმი კუდაბზეკა ახნაურივით «წოდებრივი» პრესტიუს დაი-
კავს. ის დამბახას იძრობს. მტერს «ეკვეთება». ბოლშევიზმი
ომია. ომი უაზრო, უმიზნო. მართალია, ბოლშევიზმი იბრძვის
არსებობისათვის. და ბრძოლა არსებობისათვის სიცოცხლის
და ცხოვრების საფუძველია. ის უდიდესი ბიოლოგიური ფაქ-
ტორია პროგრესისა და წარმატებისათვის. ამ ბრძოლის ქურა-
ში იჭედება პრაქტიკული ტიპები ინდივიდუალურ თუ კო-
ლექტიურ (ეროვნულ, სახელმწიფოებრივ) ფუნქციების მატა-
რებელი. ეს ბრძოლა, ქიშპობა არსებობისათვის და უკეთესო-
ბისათვის არსებობს (როგორც ცალკე პიროვნებათა, ისე დიდ
და პატარა კოლექტივთა შორის) დასაბამიდან და იარსებებს
უკუნითი უკუნისამდე. მაგრამ ამ ბრძოლას აქვს გარემოების
შესაფერი ფორმა. ბოლშევიკურ ბრძოლას დლევანდელი კულ-
ტურა, უფლება და მორალი ვერ ეგუება. საბჭოთა ხელისუფ-
ლება კარგათ გრძნობს ამას. ამიტომ ის არ ლებულობს ფორ-
მალურ პასუხისმგებლობას იმ შეთქმულობისთვის, რომელსაც
ის დროგამოშვებით აქა იქ ეკისხაში აწყობს. ეს «კომინტერ-
ნის საქმეა და არა ჩვენიო, გაიძახის მოსკოვის მთავრობა. კო-
მინტერნი» კი სხვაა, მთავრობა სხვაა. სირაქლემას ტაქ-
ტიკაა, უშნო, უხეში სიცრუუ. აბა რომელი გულუბრყვილო
დაიჯერებს ამას?! ბოლშევიკების მეთოდი მოქმედებისა პირ-
დაპირ უგუნურების შედევრია. ერთი მხრით ისინი ცდილო-
ბენ ევროპას ცოტა ხნით მაიც მოურიგდენ, მეორეს მხრით
ნაღმებს უწყობენ მას, უშნოთ, აშკარად კუველას დასახახით.
აბა რას ამტკიცებს თუ არა ცოცხალ უგნურებას ამ დლევებში
გამოქვეყნებული დოკუმენტები საბჭოთა მთავრობის ელჩის
კრესტინსკის ბერლინში და საბჭოების სამხედრო წარმომად-
გენელის ვოლკოვის პარიზში «მოლვაწეობის» შესახებ ეკო-
პაში! მაგრამ ეს გარეთ «რევოლუციონური ცულლუტრიბა»
შემთხვევით მოვლენა არაა. მას შინაური მდგრამარეობა მო-
ვიურმა სულისყველებამ ევროპაში გააერთიანა მოსკოვის
მთავრობის ირგვლივ ყველა ტემაზრიტი რუსები, კუველა დი-
დი რუსეთის მოტრფიალენი. როგორც ზევით ავლიშენეთ,
ბოლშევიკურ მთავრობისათვის ხელისუფლება თვითმიშანია.
ამიტომ იგი მხათაა ამისთვის ყოველივე დამცირება აიტანს.
მოიგონეთ თუნდიც ბესაბაზის საკითხი. რა ლაპარულათ აი-
ტანა მან ამოდენა ტერიტორიის ჩამოჭრა. მიმისათვის მოსკო-
ვი უძლურია, ამიტომ მისი ინია. მაგრამ მთელი მისი მოქ-
მედებით ფატალურად მოისარებს მთავ-
რობა მოულოდნელათ არ დაუკა, შინაური გადატრიალებით,
ომი აუცილებელია. ინიციატივი ამ ომისა მოსკოვი იქნება
პირდაპირ, თუ არა პირდაპირ, ეს იქნება რუსეთის შინა ცხო-
ვების სრული დეგრადაციი მომენტები. ამ ომში შოკვდება
მოსკოვის მთავრობა და ამ ჩევოლიციონურ სიკვდილი
სათვის ემზადება ივი ენერგიისათ, ამ შემთხვევაში ევროპა
დევრისაც რომ ეცდოს, შეირალებულ შეტაკებას მოსკოვი
თან ვერ აცდება. მოსკოვი ოში, რასაკვირვებია, დამარცხ-
დება, მაგრამ საგრძნობი ზიანის მიყენება მას შეუძლია ევრო-
პისათვის. ტრიციკი ამბობდა თუ წასვლა მოგვიძეა, ისე გა-
ვინურავთ კარგება, რომ სულ დამსხვრეს მთელი შემთხვე-
ოსისხლში და უსაშინელეს სიიდაცრები იშვი მოსკოვის სელი-
უფლება. სისხლით და სიმკაცრით არსებობს იგი დღემდის-
რუსეთის თვალუწვდენებული მნიდონ-ეცდები და პაწია საქართ-
ველოს მიდამოები გაუდენითიღია უმანქოთა სისხლით, მკი-
ოლულია თავსუფლების და ალხთა ბედნიერების მოტრფი-
ლეთა ძვლებით.

ახალ ომს, ახალ უბედურ ბას ამშადებს «წითელი» მოსკო-
ვი, ის სატანურად დასცინის ამუნიზმს, სოციალიზმს, ადა-
მანობას, პროგრესს. ჯოჯოლეთის მოცუქულო სურთ კაცობ-
რიობა წაწყმინდონ და ქვეყნაზ ტარტაროზების სამკვიდრებე-
ლი დამყარონ, მაგრამ არა ეძლეველია სიმართლე-სამართ-
ლიამდა და სიმართლე-ტემაზრიტება. მოსკოვი ომია, ამი-
უაზრო. ამში და სისხლში იშვა იგი და ომში და სისხლშიგვ-
ჩაკვდება.

ოლია ნუცემძიმე

გადანდების დრო აღიტებინგბა
საბჭოთა საქართველო

კოლოტიკის თვალსაზრისით. ბოლშევკიებმა ინგლისის დაქარგვით ძლიერ ბევრი დაკარგეს. რუსეთის ექსპორტის 27 პროცენტი ინგლისში მიღიოდა. დღეს ეს ბაზარი რუსეთისათვის დახშულია. საფრანგეთი აწარმოებს დღეს მოლაპარაკებას მოსკოვთან. რაკოვსკი მიდის, «გააქვს», მოდის, «მოაქვს», მაგრამ ჯერ ვერაფერი რეალური წაიღო და ვერც ვერაფერი რეალური მოიტანა მოსკოვიდან და ვერც მოიტანს. რადგან რაც არა აქვს, რას მოიტანს. აღსანიშნავია აქვე, რომ საფრანგეთი სეპარატიულათ (უინგლისოთ) არც გადადგამს სერიოზულ ნაბიჯს მოსკოვთან მოლაპარაკებაში. ამ შემთხვევაში პოლიტიკა ინგლის-საფრანგეთის სოლიდარულია.

იურიპას შეიიღობიანობა სწყობია. წარსული მის საში-

კურიათა მცხოვრილი საკუთრივი უფრო და უძლებელი გადასახლება იყენება. ასახ იმი პოპულარული არ იქნება, მაგრამ თუ ის აუცილებელი შეიქნა, ევროპა ამისთვის მზათაა. არ არის მართალი, თუ მართველმა წრებმა გადასტუკოტეს მომ, თითქოს რევოლუციონურ ქუჩას შეეძლოს ხელი შეუშალოს მათ გადაწყვეტილების ასრულებაში. ქუჩას ამისთვის არ შესწევს დღეს საკმაო რეალური ძალა, პლატონიური სურვილებით კი ბრძოლის საკითხები არ წყდება. რტესტის საკითხი დიდი საკითხია. მისდამი ერობა პასიური ვერ იქნება. მით უმეტეს, რომ თვით საბჭოების მთავრობა არ არის ევროპისადმი პასიური. ამდენ ხანს ევროპა ამ საქმეში გადამწყვეტ აქტივობას არ იჩენდა. ევროპის შინაური საქმეები და მდგომარეობა თვით რტესტში იყო ამის მიზები. ერთხანს რტესტი ანარეკის ხანაში იყო. არ იყო გამორკვეული თუ რომელი ძალა საბოლაოთ გამაგრდებოდა. ბოლშევიზმი გაიმარჯვა, მაგრამ მისი კონკრეტული სახე კულასათვის აუკარა დასანახი არ იყო. შემდეგ ეს სახეც გამოირკვა და კულას ყურადღება რტესის ხალხისაკენ იქნა მიქცეული, ფიქრობდენ ეს მრავალ მილიონიანი ხალხი ადგება, დაგლეჯს მონაბის ბორჟილებსო. ასე არ მოხდა. სხვისთვის უჩვეულო და მიუღებელი, რტესტისთვის ჩვეული და მისადები შეიქნა. დღეს ჩამორჩენილი ქვეყნები შესდგენ თავისუფლების გზაზე, საუკუნეების განმავლობაში «გაყინული სულის» მატარებელი ხალხები, რომელთა გამოლევიდება ბევრს «მეცნიერულათ» არ სჯეროდა, ეროვნული «მეს» განმტკიცებისაკენ ისწრაფებიან. რტესის ხალხი კი, თითქმის ევროპიელი წინააღმდეგის საბუთს იძლევა. ეს ახალი ელემენტია ცხოვრების შემცნებაში. იაპონიის ომმა გამოაჩინა დიდი რტესტის სამხედრო-ტექნიკური ჩამორჩენილობა. ამ ომამდი რტესტის სულისთქმა 1815 წლიდან დაწყებული შიშის ზარს გერიდა ევროპას. იაპონიამ მოკლა ეს შეხედულება. ბოლშევიზმი კი მოკლა რტესის ხალხი მორალურათ. მრავალტანჯულ რტესის რევოლუციონური ინტელიგენციის სულ და საქმიანობა აქამდე ხალხშე გადაქონდათ. ფიქრობდენ რევოლუციონურ ინტელიგენციას რევოლუციონური ხალხი ჰყავს უკან. ეს ასე რომ ყოფილიყო, თვით ხესნებულ ინტელიგენციის ბედიც არ იქნებოდა ისეთი ტრადიციული, როგორიც ის იყო. ამ დაბასიათებით მე არ მინდა გსტევა, რომ რტესის ხალხი არ გაინძერება არასოდესთქმ. არა, ის გაინძრება, მაგრამ როგორც მისი პასივობა უაზრო, ისევე უაზრო იქნება მისივე აქტივობაც, რადგან იგი არ არის ორგანიზაციულათ შევავშირებული, გაწვდონილ და მომზაობობის მინარეულობის მომზაობისათვის.

დოლშევიკების ბატონირა გვარისათ გარეძლდა. რუსის ხალხის აპარიტობით და მოსკოვის „რევოლუციონური“ საქმიანობით დაიღალა ევროპა. მას მტკიცე ზავი, მშენდობაინარბა სწყურია, მაგრამ მთლიან ეკონომიურ და პილიტიკურ რეგიონის გარეშე. რომელიც მსოფლიოს მოხდენილათ გადაეცმება, ამ მშვიდობინობის დამყარება შეუძლებელია. ეს კარგათ აქვთ შეგნებული დღეს უკელას. საგულისხმოა ამ შემთვევაში ინტერპარლამენტური კონფერენცია. რომელსაც გასულ თვის უკანასკნელ ჩიტებებში ქრინდა ადგიზო პარიზში იქ გარკვევით იყო აღნიშნული ევროპის აღმოსავლეთის საზღვრებზე Statu quo-ს დამყარების აუცილებელი საჭიროება და მისი ორგალური გარანტია. აღსანიშნავია აგრეთვე მარშალ ფოშის ინტერვიუ ამ დღეებში გამოქვეყნებული (რამაც ფრანგ დეპუტატ ბოლშევიკებს გონება აურია და შეკითხვაც კი შეატანია მთავრობაში). სადაც ცნობილი სტრატეგი ამობს, რომ მას კიდევ 1919 წ. მიუკია მოკავშირეთა თვის წინადადება. რომ ის სიამშენებით იყიდებოდა საბჭოების დანგრევას, თუ მას ექნებოდა შესაფერისი დამარატება. დღეს ბ. ფოში ურჩევს ინგლის-საფრანგეთს იმოქმედონ რუსეთის საკითხში სოლიდარულათ. ევროპის პრესა, საზოგადოებრივი აზრი არ კვევს რუსეთის პრობლემას. ზოგი პირდაპირი მოქმედების მომხრეა, ზოგი არაპირდაპირის—რუსეთის კონომიურ-პოლიტიკურ-მორალურ იზოლაციის. ამ მეთოდების შეფასება წერილის საგანს არ შეადგენს. ვიტყვით მხოლოდ, რომ დღეს რუსეთის პრობლემა აქტუალურია. აქტიურმა ანტიბოლშევისადმი რევოლუცია კულტურულ და საკულტო კულტურულ გარეშე. რომელიც მსოფლიოს მოხდენილათ გადაეცმება, ამ მშვიდობინობის დამყარება შეუძლებელია. ეს კარგათ აქვთ შეგნებული დღეს უკელას. საგულისხმოა ამ შემთვევაში ინტერპარლამენტური კონფერენცია. რომელსაც გასულ თვის უკანასკნელ ჩიტებებში ქრინდა ადგიზო პარიზში იქ გარკვევით იყო აღნიშნული ევროპის აღმოსავლეთის საზღვრებზე Statu quo-ს დამყარების აუცილებელი საჭიროება და მისი ორგალური გარანტია. აღსანიშნავია აგრეთვე მარშალ ფოშის ინტერვიუ ამ დღეებში გამოქვეყნებული (რამაც ფრანგ დეპუტატ ბოლშევიკებს გონება აურია და შეკითხვაც კი შეატანია მთავრობაში). სადაც ცნობილი სტრატეგი ამობს, რომ მას კიდევ 1919 წ. მიუკია მოკავშირეთა თვის წინადადება. რომ ის სიამშენებით იყიდებოდა საბჭოების დანგრევას, თუ მას ექნებოდა შესაფერისი დამარატება. დღეს ბ. ფოში ურჩევს ინგლის-საფრანგეთს იმოქმედონ რუსეთის საკითხში სოლიდარულათ. ევროპის პრესა, საზოგადოებრივი აზრი არ კვევს რუსეთის პრობლემას. ზოგი პირდაპირი მოქმედების მომხრეა, ზოგი არაპირდაპირის—რუსეთის კონომიურ-პოლიტიკურ-მორალურ იზოლაციის. ამ მეთოდების შეფასება წერილის საგანს არ შეადგენს. ვიტყვით მხოლოდ, რომ დღეს რუსეთის პრობლემა აქტუალურია. აქტიურმა ანტიბოლშევისადმი რევოლუცია კულტურულ და საკულტო კულტურულ გარეშე. რომელიც უნდა ამუშავდეს ახლო ხანში. დანარჩენ შენობებს ჯერ არ შევეხებით. როგორც საერთო წესია საჭიროა აღინიშნოს ის გარემოება, რომ არც ტეხნიკური, არც ეკონომიური მხრით ამ-სამუშაოთა პროექტები არ ყოფილი შესაფერის სერიოზულობით დამუშავებული. მარელისის ქარის ხნის ლირებულების წინასწარი ციფრი 140,000 მან., უკვე გადასტრიდა 900,009 მანეთს, აქევან ნაწილი თანხებისა არარაციონალურად არის დასარჩეული და ბევრიც სარჯაოალის ხევით სერთოდ არც ყოფილა კათვალისწინებული. ე. ი. ხარჯთა ლიცეა ეტრიუმი ეტრიუმი მეტად ზერებელთ ყოფილა შედგენის როდესაც ამას წინად მარელისში გაიგზავნა სპეციალურ ტენიკიური კომისია ფარისის მგრძნობრების გამოსაპირევა—ფარისის კი მისი მშენებლების დაპირების თანახმად უკვე კარგა ხნის დაწყებული უნდა ქონდა მუშაობა, გამოირჩეოს რომ ქარხნის აშენებისა და მაქენების დაგმის დროს დაშვებული ყოფილა მარვალი ტექნიკური ხასიათის დეფეკტი და შეცდომა. ბოლოს გამოირჩეა რომ თვით მშენებელს ფაბრიკისას არა პქნდა თუმც იმის გარანტია, რომ დაზები შესუერად იქნებიან დაგმული. ბორჯომში, რომ ამას წინა საზღვარგარეთიდან ჩამოტანილი ლოკომობილის დადგება შეუდგენ, გამოირჩეა, რომ ლოკომობილის საძირკველი შესაფერისად არ ყოფილა დაცული წყალისაგან. ორივე საწირმოზე ბევრი საუშაო ყოფილა გამოუსადეგარი, ბევრი, უკვე გაკეთებული, მოითხოვს ხელახლა გადაკეთებას. ბევრი რაკიდევ გამოირჩენილია. ბოლოს და ბოლოს ხშირად ვხარჯავ

ბ. ვარდანი.

მწმუნვარების სამეცნიერო

(საკათოლიკოზო კრების დეკლარაციისა გამო)

ჩემს წინა დეკს «სრულიად საქართველოს მეოთხე საკლე-
სიო კრების დეკლარაცია», გამოქვეყნებული გაზეთ «კომუ-
ნისტის» 29 ივნისის ნომერში. ჩვეულებრივად ბოლშევიკური
რედაქცია საკლესიო ქრონიკას ან სრულებით არ ათავსებს
თავის ფურცლებზე, ან სადმე კუნძულში მიაგდებს, როგორც
მაგალითად უწმინდესი აპბრისის განსხვენების ამბავი. აյენ
«დეკლარაციას» დათმობილი აქვთ ფრიად თვალსაჩინო აღვი-
ლი და მისი ზოგიერთი ნაწილი «ციცერო»-თიც არის აწყობი-
ლი. ამ უწაურობას განვითარებას თვით შინაარსი დეკლა-
რაციისა, ბოლშევიკების აზრით მათვის მეტად სასარგე-
ბლო, ვითარება საპროპაგანდო მასალა.

զի՞ն արևո ամ «քեզլարացուսա? հասաքոյըլոց տվոտ ագոյլոնձրոց կրցեա. մաշրամ ցայցիս մեռոր կոտեցաւ, իցենտուս սղոր սանցեյցըս և պշարածսալցրէ: բաւսմռա սկատռուկոնչո յբալցսօս ծեպյելո ամցար յալալժեց, ու առ մեռլուց օմ քրու, հռոց «գլութա իցենտա մոռին քորո, ամս յոցըլս նեցա արաց ճաւերա ցշլուսիցիրոմա սղոլուսա իցենց, «յահութունս ըթազրցնուս սուրպյցընտ հռմ յատյա?! քորո գո իցենս յցայնանչ տապամթիւդարո մահութաւ հռմ յրտոն ժամելցըլուս յոցըլմերոց: յունիկոյր սցրասա և ցանճցշրջեան նեց յրտունս սցըլոյրո ճայնենցեաւ, հռցուրիւ ագոյլուց մուսա կցըւթրո Շեցըց մռեցանս նոյնիցնուս մոյր Շյյմնունու Շյյմահիւնց ելլ զուտահյենուս. սայրու ճագուրցըցնա, հռմ այստ քրու սահոցաթռուցնուց տվութեցենցա յրտցարաւ մռունցեծուլուս և սացանտա ու մընեծատա Շյյընանցրցնուս մը թինակլուցօնքուտ ոցոցց սայրու մըցանահյունցնուս ճալու անուս յոցըլուց յս, տյմա առ շնճա, մռմըւրցնու մասնու գամռսանցրունա ուղեծ սաճկուտա ճալուսդուլունցնուս գամեցնահյունցնու ուղեծ յցըշ. այստ քորունցնու աճամուսն առա ու մարտու քալցուրանուս յնա գամռցնունցնու, ուսուց ճաւեաւ գասազուրու, հռմ մը թիսըլունցնուս շնճա պայմա կուրց Շյյընուս յումը!»

მე ვთქვი, რომ სხენებული დეკლარაცია კომუნისტებისა-თვის საპროპაგანდო მასალაა, ხოლო მათ საყურადღებოდ აქვთ მინდა ისიც დავსძინო, რომ ასეთი ჯამბაზური ონეგბით დაქს უკვე ველარ არის შესაძლებელი მშრალად ფონს გასვლა: თუ კომუნისტები ხალხის ფართო მასების გზის ანეგვას კიდევ ლამობენ, ცდა უხეირო, რადგანაც ეხლა მუშაობისა-დებულ ხალხთან ერთად, თვით მათმა ერთგულმა დამქაშებმაც კი კარგად იციან, რა წონისაა ასეთი გამომშეურება საბჭოთა «ხელისუფლების» უაღრეს სოციალურ ღმობიერებისა და ნაციონალური სულისყვეთებისა! საზღვარგარეთის საზოგადოებრივი აზრი? აქ ხომ მასხარადასაგდები ხდება ამგვარი კომპლიმენტები ჩეკის სარდაფების მმქრალი ლანდებისაგან გამოგლეჯილი! წინწასულ კაცობრიობას მართალია გადამეტებული ვადა დასტირდა ბოლშევიკურ ულაზათოდ ატუშული «სფინქსის» ამოსაცნობათ, ბოლოს მანც მისი ავლადიდება გადმოაშეკარავებულ იქმნა: უსაცვლოთ გამომდგარა დღის ეს ტლანქი არსება, ხოლო ერნი და სახელმწიფონი გაოცებულნი არიან... მისი ურცხვობითა და ლანზლანდარობით! როგორც კაბპა დედაქაცი, ბოლშევიკები ყოველგვარ შეურაცყოფას იტანენ, ოლონდ კი ფული. მიიღონ! სად არ აწეს მათ სილა (და სად კიდევ მოელით) — პეკინში, ბუქარესტში, ლონდონში, რომში — ისინი მანც გრეხითა და ლრეჭით ხელს ივერენ კარგიტისათვის! მაგისთანა 『მთავრობას』 ვიღა უჯრებს, გინდ ათასი 『დეკლარაციებით』 აიჭრელოს გახორცებული შუბლი: სხვა ცხრველად არ ჩამთვალოთ, ლომი ვარო!

მაგრამ დაუბრუნდეთ დეკლარაციას: აქ აღიარებული არის ერთიმეორესთან არევდარევით ისეთი დებულებანი, რომელთა ერთსა და იმავე განცხადებაში თავმოყრა ნათლად გვიჩვენებს, თუ რა ხათაბალაში მომწყვდებული საბრალო ქართველი ერი მთელი თავისი კულტურულ-საზოგადოებრივი ერთეულებით და მათ შორის საუბედუროდ თვისი კელესიითურთაც. ეს 『დეკლარაცია』 იმავე კათეგორიისაა, რაც თავის დროზე რუსეთში გამოცხადდა მოსკოვის პატრიარქის სახელით¹ და შესაფერისადაც დაფასებულ იქნა, როგორც შიგნით რუსეთ

* წერილი უკვე დამზადებული იყო, როცა პაგასის სააგნენტომ ცნობა მოიტანა მოსკოვში გამოწევენებული თითქმის იმავე სახის მოწოდებისა პატრიარქის მოსაყდრის მიტროპოლიტ სერგის ხელმოწერით: როგორც სხახს, იქ—რუსეთში— და ჩვენშიც გარემოებანი პარალელურად მიმდინარეობენ.

